

Puhastusjuhised Covid-19 pandeemia ajal

Projektis PandemicClean - Ohutu ja tõhus puhastamine pandeemiaolukorras, koguti teavet selle kohta, milliseid puhastusjuhiseid anti puhastamiseks Covid-19 pandeemia ajal.

2022. aasta kevadel ja suvel koguti andmeid järgmistest riikidest: Austraalia, Belgia, Kanada, Taani, Eesti, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Ungari, Itaalia, Läti, Norra, Rumeenia, Šveits ja Holland. Juhiseid andsid peamiselt riigiasutused või -organisatsioonid ja uurimisinstituudid. Samuti dokumenteeriti WHO, CDC, ECDC juhised.

Juhiste ulatus, üksikasjad ja sisu varieerusid. Mõnes riigis olid väga lühikesed juhised, milles rõhutati ainult korralikku ja põhjalikku puhastamist. Mõnes riigis olid väga üksikasjalikud juhised, näiteks juhised, kuidas puhastada erinevaid pinnamaterjale ja esemeid. Tavaliselt anti kõige üksikasjalikumad juhised sobivate desinfektsioonivahendite kohta. Juhiseid puhastustarvikute või -meetodite kohta anti harva.

Kõige sagedamini sisaldasid juhised üldisi juhiseid koroonaviiruse leviku tõkestamiseks, kuid mõnes juhendis anti juhiseid ka Covid-19 nakatunutega asuvate ruumide ja Covid-19 kahtluse või nakkusega pikaajalise hoolduse üksuste puhastamise kohta.

Kõigi juhiste põhjal koostati järgmine kokkuvõte.

Kokkuvõtte on jagatud juhistes leiduvateks erinevateks teemadeks. Ükski suunis ei hõlmanud kõiki teemasid.

Loodame, et see kokkuvõte on kasulik järgmine kord, kui peate koostama pandeemia puhastamise juhised ja nende sisu.

Projekti kaasrahastab Erasmus+

Co-funded by
the European Union

Teavet kogusid

Puhastusekspert, Eesti

SVS B.V. , Holland

IFPRA Normandia, Prantsusmaa

Propuhtaus, Soome

Riskihindamine	
Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	Mõned juhised rõhutasid, kui oluline on hinnata riski puhastust teostava töötaja jaoks, et riskid oleksid minimeeritud ja võetakse kasutusele õiged ennetusmeetmed.
Puhastusteenindajate teavitamine	
Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	<p>Covid-19 juhtumitest tuleks alati teavitada puhastusteenindajat.</p> <p>Iga ettevõtte peaks pakkuma töötajatele kommunikatsioonitegevusi, et hoida neid kursis hoones valitseva olukorraga.</p>
Puhastus- või desinfektsioonivahend	
Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	<p>Puhastusvahendid: Peaaegu kõik riigid soovitasid üldiselt kasutamiseks universaalset puhastusvahendit.</p> <p>Mõnedes juhistes olid juhised ka pehmete või poorsete pindade puhastamiseks (nt. kangas või nahk) ja soovitati tootjalt nõu küsida.</p> <p>Samuti mainiti, et kui pehmed või poorused pinnad vajavad regulaarset puhastamist, näiteks istmed kontorites või sõidukites, võib olla tõhusam kasutada eemaldatavat pestavat katet või ühekordselt kasutatavat katet ja asendada need sama regulaarselt kui toimuks pindade puhastus.</p> <p>Desinfektsioonivahendid: WC-pindadele, välja arvatud põrandatele, soovitati desinfitseerimisvahendit või universaalset desinfitseerivat puhastusvahendit.</p> <p>See võib olla üldine suunis või suunis "vajadusel".</p> <p>"Vajaduse korral" sõltus näiteks saastunud materjali töökohal esinemise tõenäosusest (nt jaemüügikeskkond vs. väike töökoht).</p> <p>Covid-19 vastaste sobivate desinfitseerimisvahenditena mainiti tooteid, mis põhinevad ainetel:</p> <ul style="list-style-type: none">- kloor (hüpoklorit / hüpokloorhape), 1000 ppm (0,1%)- alkohol (etanool / isopropüülalkohol), kontsentratsioon 70-85% V / V (63-80% W / W)-Vesinikperoksiid- Triamiin- kvaternaarsed ammooniumühendid.

		<p>Desinfektsioonivahendite mõju peab olema dokumenteeritud katsete vormis vastavalt asjakohastele EN-standarditele, mis dokumenteerivad piisava tapva mõju soovitataval kasutuskontsentratsioonil ja kokkupuuteajal. Alati tuleb järgida tootja dokumenteeritud juhiseid kontsentratsiooni ja kokkupuuteaja kohta.</p> <p>Desinfitseerimisvahendite pihustamine pindadele ei olnud soovitatav.</p> <p>Pehmete või poorsete pindade puhul ei olnud desinfitseerimisvahend soovitatav, sest desinfitseerimisvahend vajab pikemat kokkupuuteaega pinnaga.</p> <p>Ohuaspektidena märgiti:</p> <ul style="list-style-type: none">- Desinfitseerimisvahendeid ei tohi kasutada, kui lapsed viibivad piirkonnas.- Tuulutage ruumi puhastusvahendite kasutamisel.- Pöörake tähelepanu ka sellele, kas pinnamaterjal talub kasutatavat kemikaali pinda kahjustamata. <p>Märkus: Enamik desinfektsioonivahendeid vajab mikroobide tapmiseks pikka kontaktaega. Sageli ei ole reaalsetes olukordades võimalik, et pinnad oleksid vajaliku kokkupuuteaja jooksul (nt üks minut või rohkem) niisked või märjad. Seega ei pruugi desinfitseerimise efekti saavutada.</p> <p>Tähelepanu pöörati ka vaele desinfitseerimisele ja halbade tavade eest:</p> <ul style="list-style-type: none">- ei puhastata pindu täielikult- nurkade või servade vahele jätmine- ei kasutata sobivat desinfektsioonivahendit ja õiget lahjendamisvahekorda. <p>Samuti rõhutati, et tavaline ja hoolikas puhastamine on tõhusam ja hoiab ära vale turvatunde. Põhjalik puhastamine tavalise pesuvahendiga (või mikrokiust ilma pesuvahendita) eemaldab tõhusalt kõik mikroorganismid koos mustusega, sealhulgas viiruseosakesed.</p> <p>Seega ei soovitatud desinfitseerimist, selle asemel korralik pindade puhastamine ja hea käte hügieen.</p>
	Juhised Covid'i'ga nakatunud inimeste ruumide puhastamiseks	Sageli soovitati üldpuhastusvahendit.

		<p>Desinfitseerimist soovitati puutepindade, sanitaarruumide ja nähtavate kehavedelike ning plekkide korral.</p> <p>Meetod oli tavaliselt "kõigepealt puhastada, siis desinfitseerida".</p>
	Juhised Covidi kahtluse või nakkusega pikaajalise hoolduse osakondadele	<p>Soovitati universaalset puhastusvahendit kasutada</p> <ul style="list-style-type: none">- põrandatel- avalikes kohtades- mitte sageli puudutatavatel pindadel (lagi, seinad, rulood)- elanike aladel. <p>Desinfektsioonivahendit</p> <ul style="list-style-type: none">- sageli puudutatavatel pindadel elutoas ja tualettruumi puhastamiseks.
UV-C valgus, aurud		
	Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	<p>UV-valgust, udutamist, gaasitamist ning laiapindset või elektrostaatilist pihustamist ei mainitud esmaste pinna desinfitseerimise meetoditena.</p> <p>Väidetavalt on UV-C valgus tõhus meetod mikroobide tapmiseks, kui rakendus on selleks otstarbeks õige ja seda kasutatakse vastavalt juhistele. Eriti väikeste, keeruliste kujundite puhul tulevad mängu UV-C eelised.</p> <p>Desinfitseerimine kiiritamise abil nt. UV-C valgus või desinfitseerimisvahendit (nt osooni, vesinikperoksiidi või kloori) sisaldava gaasi, auru või udu valmistamine vajab eelnevat ruumi koristamist.</p> <p>Desinfitseerimismeetodi mõju peab olema dokumenteeritud katsete vormis vastavalt asjakohastele (võimalikele muudetud) standarditele, mis dokumenteerivad piisava tapva mõju soovitatud kasutus- ja kokkupuuteaja jooksul.</p> <p>Kuid öeldi ka, et desinfitseeriv udutamine ja ultraviolettkiirgusega desinfitseerimine ei ole soovitatav, sest nende meetodite efektiivsus, nagu ultraheli lained, kõrge intensiivsusega UV-kiirgus, ja LED sinine valgus, COVID-19 põhjustava viiruse vastu ei ole täielikult kindlaks tehtud.</p>
Puhastustarvikud		
	Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	<p>Kui oli olemas juhend tarvikute puhastamiseks, mainiti mikrofiibrist lappe ja moppe.</p>

	<p>Anti juhiseid selle kohta, kui oluline on iga päev puhastada kõiki puhastustarvikuid ja koristusruumi.</p> <p>Oluline on, et haiguspuhangu korral oleksid olemas puhastuslapid, mopid ja pesemisvõimalused.</p> <p>Ootamatute olukordade korral peaksid kõik ettevõtted olema valmis ostma ühekordselt kasutatavaid tooteid, mis on mõeldud viiruste ja bakterite puhastamiseks ja nendega võitlemiseks.</p> <p>Vaipade jaoks on vaja suure kasuteguriga tahkete osakeste õhu (HEPA) filtriga tolmuimejat.</p> <p>Samuti mainiti, et töökoha üldkasutatavaid ja avalikke ruume tuleb puhastada teiste koristustarvikutega kui töötajate kasutatavaid ruume.</p>
Juhised Covidiga nakatunud inimeste ruumide puhastamiseks	<p>Esile tõsteti, et tähelepanu tuleb pöörata koristamistarvikute puhastamisele ja nende täielikule kuivamisele enne taaskasutamist.</p> <p>Võimaluse korral soovitati ühekordselt kasutatavaid puhastuslappe. Seega peaks iga organisatsioon olema valmis pandeemiaolukordadeks ja omama laos ühekordselt kasutatavaid tooteid.</p> <p>Nakatunud ruumis kasutatavad puhastustarvikud tuleb pärast kasutamist puhastada ja desinfitseerida</p> <ul style="list-style-type: none">- virutsiidne desinfektsioonivahendi või- 0,1 % naatriumhüpokloriidiga. <p>Tolmuimejaga tolmuimemisel tuleks kasutada suure kasuteguriga tahkete osakeste õhu (HEPA) filtrit ja kotte.</p> <p>Tolmuimeja ajal tuleks HVAC-seadmete saastumise vältimiseks ajutiselt välja lülitada ruumisisesed, aknale paigaldatavad või seinale paigaldatavad õhuringlussüsteemid.</p>
Juhised Covidiga kahtluse või nakkusega pikaajalise hoolduse osakondadele	<p>Mööbli pinnad: mikrofiiberlapid ruumide ja avalike kohtade puhastamisel.</p> <p>WC-poti puhastamiseks ühekordsed lapid.</p> <p>Mitmeotstarbelised töövahendid (nt mopiraamid) desinfitseeritakse pesumasin-desinfitseerijas või pühitakse desinfitseerimisvahendiga puhtaks.</p> <p>Samuti ühekordselt kasutatav paber või puhas lapp puhastamiseks, et piirata viiruse levikut.</p>

Koristamise meetodid	
Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	Üldine juhised oli korralik ja hoolikas puhastamine, kuid ei selgitatud, mida see praktikas tähendab. Tualeti puhastamiseks soovitati niisket pühkimist.
Juhised Covidi kahtluse või nakkusega pikaajalise hoolduse osakondadele	Soovitati väheniiskeid ja niiskeid meetodeid. Vaipade puhastamine tolmuimejaga (HEPA filter). Soovitus oli mitte kasutada tolmuimejat osakonnas või ruumis, kus on inimesi.
Koristamise plaan või juhend	
Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	Rõhutati põhjaliku ja hea puhastamise vajadust. Puhastage puhtamate kohtadest ja liikuge edasi mustemate alade poole. Anti soovitusel koristamise järjekorraks toas ja tualetis. Tähelepanu tuleks pöörata - sageli puudutatavatele pindadele ja horisontaalsetele pindadele ning isiklikele töövahenditele / seadmetele ühe meetri raadiuses kasutajast - avalikele tualettidele, kraanikaussidele ja sanitaarruumidele, mida kasutavad mitmed inimesed. Samuti juhised töötajatele ja õpilastele, et nad saaksid tuppa tulles pühkida oma laua/töökoha, tahvelarvutid, arvutid/klaviatuurid ja muud jagatavad seadmed. Nende jaoks peaksid olema saadaval erinevat tüüpi puhastusseadmed (näiteks puhastuslapid ja pinna desinfektsioonivahendid). Näide: Koolikoristus erinevates olukordades. Puhastamine on jagatud 4 tüüpi: 1. Regulaarne koolikoristus - kõikides koolides enne või pärast kooliaega - pesuvahendiga. 2. Päevane puhastus - tähelepanu tualettruumidele, tarvikutele, veejoogikraanidele ja puutepindadele - kõigi WC-de täiendav puhastamine - vahetundide ja lõunapauside vahel - samuti kõrgemal asuvate puutepindade täiendav puhastamine. 3. Täiendav puhastamine - tähendab 25% rohkem kui tavakooli koristustunnid koristustundide osas

		<ul style="list-style-type: none">- tähelepanu suure liikuvusega alale, keskendudes puutepunktidele ja pindadele- tehakse enne või pärast kooli. 4. Keskkonna puhastamine (või sügavpuhastus) <ul style="list-style-type: none">- kogu kool-kool on tavaliselt suletud üheks kuni kaheks päevaks- puhastamist teostatakse spetsiaalsete puhastusvahenditega-toimub ainult juhtumipõhiselt, kui see on hinnatud kooli poolt nõutavaks, nt suured ja halvasti kontrollitud haiguspuhangud.
	Juhised Covid'i'ga nakatunud inimeste ruumide puhastamiseks	<p>Anti juhised põhjalikuks puhastamiseks ja desinfitseerimiseks kõigis saastumiskahtlusega piirkondades. Juhised olid osaliselt erinevad.</p> <p>Anti juhiseid, nt</p> <ul style="list-style-type: none">- sulgege kahjustatud piirkond enne puhastamist ja desinfitseerimist- võimalusel puhastage tuba, kui haiget ei ole toas. Tõhus ventilatsioon ja ventilatsioon enne puhastamist kiirendab viiruse väljumist (nt avada välisuksed ja aknad).- puhastage ja desinfitseerige enne, kui töötajad kahjustatud piirkondadesse naasevad. Kogu töökohta pole vaja sulgeda.- hinnata töökohta sulgemise vajadust sõltuvalt sellistest teguritest nagu töökohta suurus, tööiseloorm, inimeste arv ja nakkuse kahtlased piirkonnad töökohal.- sulgeda haige isiku kasutuses olevad alad ja kasutada neid alasid alles pärast puhastamist ja desinfitseerimist- Oodake võimaluse korral vähemalt mitu tundi, enne kui puhastate ja desinfitseerite.
Puhastamise sagedus		
	Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	<p>Erinevad vaated:</p> <ul style="list-style-type: none">- Regulaarne puhastamine vs.- Puhastatavad pinnad ja furnituurid sagedamini, kui ruumid on <ol style="list-style-type: none">1. silmnähtavalt määrdunud2. Kasutatakse korduvalt mitme inimese poolt ja pärast igasugust kasutamist <p>Sageli soovitatav: puhastage kohti vähemalt iga päev või nii tihti, kui vajalikuks peetakse.</p>

		<p>Kui keegi, kellel on kinnitatud või kahtlustatud COVID-19, pole ruumis viibinud, piisab koristamisest üks kord päevas.</p> <p>Sagedasem puhastamine või desinfitseerimisvahendi kasutamine järgmistel juhtudel:</p> <ul style="list-style-type: none">- tiheda liiklusega alad, kus on palju inimesi- halb ventilatsioon ruumis- puudub juurdepääs kätepesule või käte desinfitseerimisvahendile.- ruumi hõivavad inimesed, kellel on suurenenud risk COVID-19 raskeks haigestumiseks.
	Juhised Covid-19-ga nakatunud inimeste ruumide puhastamiseks	<p>Soovitused sõltuvalt olukorrast:</p> <p>Kui haige või Covid-19 diagnoosiga inimese viibimisest on ruumis möödunud vähem kui 24 tundi, puhastatakse ja desinfitseeritakse.</p> <p>Kui haige või Covid-19 diagnoosiga inimese viibimisest on ruumis möödunud rohkem kui 24 tundi, piisab puhastamisest. Desinfitseerimine on võimalik ka sõltuvalt teatud tingimustest või igapäevastest tavadest, mida teie asutus nõuab.</p> <p>Kui haige või Covid-19 diagnoosiga inimese viibimisest ruumis on möödunud rohkem kui kolm päeva, ei ole vaja täiendavat puhastust peale tavapärase koristuspraktikate.</p>
	Juhised Covid-19 kahtluse või nakkusega pikaajalise hoolduse osakondadele	<p>Märgiti, et see sõltub Covid-19 juhtumite kohalikust kohta.</p> <p>Eluruumid: puutepinnad iga päev, põrand vajadusel või vähemalt kaks korda nädalas WC toas: Iga päev Avalikud tualetid: iga päev või vajadusel sagedamini Avalikud kohad: puutepinnad ja vajadusel põrandad kaks korda päevas või sagedamini Ekraanide ja klaviatuuridega seadmed: Igapäevaselt</p>
Isikukaitse		
	Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	<p>Erinevad juhised:</p> <ul style="list-style-type: none">-Minimaalne: ühekordselt kasutatavad (nitriil)kindad või korduvkasutatavad kindad- Tualeti puhastamiseks: ühekordselt kasutatavad kindad. Mainiti ka pikki kaitsekindaid, mis ulatuvad küünarnukini- Lisaks vajadusel vormiriietusepeale ühekordne kittel või plastikust põll

	<p>Juhised Covidi'ga nakatunud inimeste ruumide puhastamiseks</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ühekordsed kindad - Keemiliste pritsmete eest kaitsvad kaitseprillid - Ühekordselt kasutatav põll eritiste korral
	<p>Juhised Covidi kahtluse või nakkusega pikaajalise hoolduse osakondadele</p>	<p>Sageli soovitatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ühekordsed kindad - FFP2 respiraator ilma ventilatsioonita (kaitseb elanikku) - Kirurgilisest maskist piisab lühiajaliseks kaitseks ruumis käies - Näokaitse või silmade kaitse - Pikkade varrukatega kaitsekittel ja/või põll - Kaitsekindad
<p>Jäätmehooldus</p>		
	<p>Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks</p>	<p>Jälgige prügikaste ja ärge laske neil saada rohkem kui kolmveerand täis. Prügikaste tühjendatakse iga päev, eriti avalikes ruumides. Kogutud prügikotid peavad olema tihedalt suletud.</p>
	<p>Juhised Covidi'ga nakatunud inimeste ruumide puhastamiseks</p>	<p>Aseta puhastamisel tekkivad jäätmed eraldi jäätmekotti, sulge kott tihedalt ja kõrvalda koheselt, asetades sega jäätmete konteinerisse.</p>
<p>Covid nakkusega ruumide puhastuse koolitus</p>		
		<p>Esitati ettepanek puhastajate koolituse teemade kohta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mida tuleb puhastada, kontaktpinnad ja töötajate personaalsed pinnad osa igapäevasest puhastusest 2. Hügieeniline puhastus ja põhihügieen 3. Puhastamise õige järjekord 4. Käte hügieen 5. Ühekordselt kasutatavate kinnaste kasutamine 6. Puhta tööriietuse igapäevase kasutamise tähtsus 7. Kuidas pesta tööriideid, puhastuslappe ja moppe vastavalt riiklikele nakkushügieeni juhistele. <p>Tööandja peaks tagama, et koristuskavad ja -rutiinid oleksid ajakohastatud ning töötajad saaksid puhastus- ja kaitsevahendite kasutamise koolituse.</p> <p>Mainiti veel, et</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tagada, et puhastusteenindajad on saanud väljaõppe puhastus- ja desinfitseerimisvahendite nõuetekohaseks kasutamiseks (lugege etikette, vajalikke ohutusabinõusid ja isikukaitsevahendeid)

		<ul style="list-style-type: none">- Treenige töötajaid Covid-19 sümptomite äratundmiseks- Millal isikukaitsevahendeid kasutada, millised isikukaitsevahendid on vajalikud (toodete kasutamine), kuidas isikukaitsevahendeid õigesti selga panna, kasutada ja ära võtta ning kuidas isikukaitsevahendeid õigesti utiliseerida- Korraldatud jäätmeveo ja isikukaitsevahendite nõuetekohane kõrvaldamine
Muu		
	Üldised juhised koroonaviiruse leviku tõkestamiseks	Visualiseerimine ja pildid sellest, mida tuleks puhastada erinevates toatüüpides.